

Előszó helyett

Szil-Vay Ingrid költő versei a talán hirtelenül elhagyott, de soha el nem felejtett szülőföldjét, Kárpátalját, szülővárosát idézik. Felelevenítik a rég elmúlt, de emlékezetünk és műveltségünk mélyrétegeiből mégis felsejlő aranykort. Költészete nem természet-közel, mert ő maga nem csupán beleszületett a természetbe, hanem abban fogant, így maga a természet. Önfeledten dalolja az édeni tájat, álszemérem nélkül éneklő a férfi és nő között felszikkasztó vonzalmat, az égi és földi szerelmet, a testiség gyötrelmét és felszabadult örömet. Panteista alkotó, aki leborul a Napisten éltető ragyogása előtt, vagy a Földanya termékeny szent testét tiszteli, akár Szkítiából kijött honszerző őseink, vagy Sinka István, a XX. század sokat szenvedett szilaj pásztor költője. Az őskultúrákkal egy. A magyarba és az örménybe beleszületett, a japánból, etruszkból és egyiptomiból biztos érzéssel merít. Teheti. Az emberiség küldetéses népeinek ősműveltsége egy és oszthatatlan.

Az előtte járó nyughatatlan költő, Erdélyi József megénekelte a magyarok és japánok mesés találkozását, testvériesülését, amit a marker- gének azóta igazoltak. A Kárpátoktól Koreáig kincses temetők jelzik, merre jártak és hódítottak hunos véreink. Szil-Vay Ingrid Koreán túlra, a szorgos naptisztelő japánokra tekint, lényeglátó tömörséggel haiku-ban gondolkodik.

Biztos ösztönnel, jó formaérzéssel illeszti költészetébe az örmény versformákat, klasszikus örmény költők fordításával gazdagítja irodalmi műveltségünket.

Nagyhét szerdáján született, így várja a magyarok és az örmények megváltó Jézusát, a megcsúfolt élet megigazult feltámadását. Földön járó, játékos kedvű költő, de nem földhözragadt: spirituális. Olykor megkísérti a „szent kétségbeesés”. Mégis, ahogyan nem csupán felidézi, de életre kelti régen halott nagyapját, talán még az anyagelvű hitetlenek is hinni kezdenek a feltámadásban.

József Attila Bevezető c. versében Batu khán pesti rokonának vallja magát. Nála ez inkább költői képzelgés, mint valóság. Szil-Vay Ingrid anyai ágon megcáfolhatatlanul Batu khán leszármazottja, tűzről pattant tatár ivadék. (A hagyomány szerint Mátyás király Kalotaszegre telepített tatárokat, innen a mandulaszemű, pompás magyarok a Kalota partján. Úgy látszik, sokat rontottak rajtam Baráthosi Balogh Benedek diákkoromban olvasott turáni könyvei.)

Dédapám, Medvigy Mihály Beregszászon a Beregi Kaszinó takarékosan gazdálkodó, megbecsült elnöke volt, amíg Budapestre, a Kárpát-medence fővárosába ki nem nevezték táblabírónak. Az ő jogán, mint kárpátaljai gyökerű irodalomkutató ajánlom az olvasók figyelmébe az Ungvárról elszármazott, de a Kárpát-medence egységében és oszthatatlanságában sohasem kételkedő, nagyapja szerint hercegi rangú Szil-Vay Ingrid veretes verseit.

dr. Medvigy Endre

„Örmény kultúra a Kárpát-medencében“

Kiállítás, Budapesti Történeti Múzeum, 2013. április 5.– szeptember 15.

A kiállítás a Budapest Történeti Múzeum Vármúzeumában kap helyet, kurátorai Dr. Kovács Bálint (Lipcsei Egyetem, Pázmány Péter Katolikus Egyetem) valamint Pál Emese (Babeş-Bolyai Tudományegyetem, Kolozsvár). A tárlaton bemutatásra kerül majd az erdélyi örménységre vonatkozó szakrális műtárgyak sora erdélyi egyházi gyűjteményekből. Továbbá a magyarországi közgyűjteményekben lévő a magyarországi örménység történetével kapcsolatos kivételes műtárgyak bemutatását is tervezzük. A BTM intézi az erdélyi műtárgyak restaurálását, a műtárgyszállítást, a kiállítási installáció elkészítését, a külsős kurátorok díjazását, stb. Az Országos Széchenyi Könyvtár az erdélyi dokumentumok restaurálása mellett nemzetközi tudományos konferenciát szervez és kétnyelvű kiállítási katalógust is megjelentet. E rendezvénysorozat, különösen a konferencia aktualitását az örmény könyvnyomtatás 500. évfordulója adja meg.

A rendezvénysorozat támogatói a hazai magyarörmény közösség részéről: Erdélyi Örmény Gyökerek Kulturális Egyesület, Fővárosi Örmény Önkormányzat, Bp. Főv. II. kerületi-, VIII. kerületi-, Ferencvárosi-, valamint XII. kerületi Örmény Nemzetiségi Önkormányzat.

Bálintné Kovács Júlia rovata

Örmény szertartású és örmény gyökerű római katolikus papok Erdélyben (36. rész)

127. Simai Gergely, aki 1829-től Zalatnán, mint tanár szolgált, és 1830-ban szentelték pappá, 1833. február 6-án 26 éves korában már meghalt. Szongott is említi: „végzett teológus, Zalatnára rendeltetett professzornak 1829-ben.”

128. Simai Kristóf, örmény szertartású. Szamosújváron szolgált Szongott szerint már 1777-ben, Ferenczi Sándor szerint 1781-től (1782-től) volt ott káplán, de lehet, hogy ez sajtóhiba, mert alább, Simai Lukácsnál is ezeket az éveket olvashatjuk. Kristóf halálának éve 1790.

129. Simai Lukács, örmény szertartású. Szolgált: 1781 (1782) Szamosújváron

káplán, 1785: Marosvásárhelyen tanár és káplán, 1812: kerületi jegyző, 1823: Szamosújváron plébános, esperes. Meghalt 1838. nov. 29-én, 85 éves korában.

130. Szakács Endre, Csíkszeredában született 1965. december 13-án. Teológiai tanulmányait Gyulafehérváron a Hittudományi Főiskolában végezte, ott szentelte pappá Bálint Lajos püspök 1992. április 25-én. Szolgált 1992: Brassó-belvárosban, majd ugyanebben az évben Gyimesközéplekon káplán, 1999: Bonchidán plébános, 2001: Szamosújváron örmény szertartású plébános, 2006: a Romániai Örmény Katolikus Ordináriátus általános helynöke. *Folytatjuk*